

OCENE – ZAPISKI – POROČILA – GRADIVO

COLLINS COBUILD V SLOVENŠČINI: PRAKTIČNA IN TEORETIČNA SPODBUDA SLOVENSKEMU SLOVAROPISJU¹

Angleško-slovenski slovar Bridge. Prev. Irena Kovačič, Dušanka Zabukovec, ur. Polona Štern.
Ljubljana: DZS, 2000. 897 str.

1 Izdaja angleško-slovenskega premostitvenega slovarja je v slovenskem prostoru novost, ki bistveno odstopa od uveljavljenih enojezičnih oz. večjezičnih slovaropisnih vzorcev. *Collins Cobuild English Language Dictionary*, ki ga je založniška hiša HarperCollins prvič izdala 1987., je namreč t. i. komunikacijski oz. sporazumevalni slovar: razlage leksemov niso več logično strukturirane, temveč osredinjene na komunikacijski proces; bolj ali manj abstraktna racionalna razlaga – te so sestavni del slovarjev, kot je, denimo, SSKJ – je nepomembna v primerjavi s konkretnimi (besedilnimi in zunajjezikovnimi) okoliščinami rabe besede. Takšno (tudi) v pragmatično kompetenco usmerjeno zasnovo pa omogoča razmeroma obsežni besedilni korpus Bank of English (prvotno se je imenoval Collins Birmingham University International Language Database, COBUILD), iz katerega črpa gradivo. – »Slovar tako ne prinaša več (slovarske) vrednosti svoje leksike /.../ ampak prototipski opis določenega denotata, torej kar se da splošno predstavo (pojmem) o njem, izoblikovano na podlagi mnogih, v določenem trenutku po največ možnih zapisov njegove rabe.« (Vidovič Muha 2000: 84.)

1.1 *Slovensko-angleški slovar Bridge*, ki je predmet tega članka, je razmeroma² dosleden prevod prve izdaje *Collins Cobuild Student's Dictionary* iz leta 1990. Slednji je eden izmed prirejenih izdaj prvotnega *Collins Cobuild English Language Dictionary* in je do sedaj kot premostitveni slovar izšel že v več drugih jezikih.

2 V nadaljevanju bom najprej na primeru Collins Cobuildovega *Angleško-slovenskega slovarja Bridge* (CC) predstavil posebnosti sporazumevalnega slovarja, ne da bi se posebej ukvarjal s prevodno problematiko (o tem gl. točko 3). Vseskozi ga bom primerjal s klasičnim tipom slovarja, kakor se ta udejanja v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ).

2.1 Osrednji del vsakega slovarja, kot to dokazuje že sama zasnova slovarja, je znotraj geselskega članka bržkone razlaga posameznega pomena. Klasični slovarski tip (SSKJ) pozna dva tipa razlag, tj. (1) nestavčnega pri leksemih, katerih denotat je predmetnost, v slovarju predstavljena kot slovarska vrednost, in (2) stavčnega pri leksemih, katerih denotat je govorno dejanje, se pravi modifikacijskih besednih vrstah in frazemih; te so skupaj z morebitnimi pomenskimi kvalifikatorskimi pojasnili nosilci ožjepomenskih informacij slovarja (Vidovič Muha 2000: 83–86).

2.2 Pri slovarjih CC pa najdemo izključno stavčne tipe razlag; ali povedano drugače: skladenjska zgradba razlage je neodvisna od denotata leksemov. Stavčni razlagi so za simbolom ♦ dodane (enobesedne) slovenske ustreznice. Kot je pokazala analiza, sta za strukturo razlag v CC pomembnejša dva druga kriterija. Štirje osnovni tipi razlag se ločijo najprej glede na ontološko

¹ Osnovna različica besedila je nastala v okviru razširjenega seminarja pri predmetu slovenski knjižni jezik 3 in pod mentorstvom prof. dr. Ade Vidovič Muha.

² Manjka npr. nadvse koristen podatek, natančen popis korpusa, ki ga najdemo v izvorniku.

raven razlage, tj. vlogo (v razlagah brez izjeme prisotnega) metajezika v njih: ta je bodisi ekspliciten ali le impliciten.³ Drugi dejavnik, ki omogoča klasifikacijo collins-cobuildovskih razlag, pa je dejstvo, ali razlaga opredeljuje pomen geselskih leksemov⁴ neposredno ali prek katerega drugega – čeprav izhodiščnemu bližnjega – leksema. Vse štiri tipe razlag (v nadaljevanju razpravljam o

		posrednost	
		–	+
metajezikovnost	–	1	2
	+	3	4

Razpredelnica 1: Štirje tipi razlag v slovarju CC.

vsakem posebej) lahko tudi grafično ponazorimo (gl. razpredelnico 1).

Osenčeni deli grafov zamejujejo razlage znotraj klasičnega tipa slovarja. V SSKJ je zajeta v implicitno metajezikovnem neposrednem tipu 1 (gl. razpredelnico 1) večina razlag. Tip 4 pa predstavljajo t. i. sklicevalne razlage, ki znotraj eskajejevske zasnove slovarja zasedajo upoštevanja vredno mesto.

2.2.1 Implicitno metajezikovne neposredne razlage bi lahko krajše imenovali tudi kar **klasični tip**, saj je tip razlage po svoji zgradbi najbližje klasični razlagi, zlasti nestavčni. Vstopamo na področje semantike: vsebinske lastnosti – četudi je stopnja njihove racionalizacije tu bistveno nižja kot pri pomenskih sestavinah v pravem pomenu besede – je še mogoče hierarhično razporediti v smislu tradicionalnega pomena leksema. S tem seveda mislim na sestavljenost pomena iz pomenskih sestavin in njihovo dvostopenjsko organizacijo: podrejenost razvrščevalnih pomenskih sestavin (RPS) od uvrščevalne pomenske sestavine (UPS), kar lahko preprosto ponazorimo z obrazcem $'P' = \frac{UPS}{xRPS}$, kjer x označuje število RPS, potrebno za pomensko prepoznavnost leksema znotraj najmanjšega pomenskega polja (Vidovič Muha 2000: 54–59, zlasti 56). Tezo potrjuje tudi konkret-

	ptica 1. (SSKJ)	bird (CC)
razlaga (cit.)	žival, ki ima peruti, kljun in je pokrita s perjem	A bird je žival s perjem in perutmi; Večina jih leti.
$'P' = \frac{UPS}{xRPS}$	žival / s (1) perutmi, (2) kljunom in (3) perjem	žival / s (1) perjem, (2) perutmi; lahko (3?) leti

Razpredelnica 2: Primerjava razlage ptica (SSKJ) in bird (CC).

³ O metajeziku v razlagah prim. Vidovič Muha 2000: 62 in dalje.

⁴ Poleg besed imajo samostojne geselske članke tudi nekatere (stalne) besedne zveze, kratice, krajšave ipd.

na primerjava leksema ptica oz. bird (gl. razpredelnico 2).

Seveda pa so tudi pri tem tipu razlag – naj si bosta še tako podobna – nekatere razlike. Najopaznejša med njimi je razlaga v stavku, kar seveda pomeni povprečno daljše in ekstenzivnejše razlage v primerjavi s klasičnim slovarjem; ker pa je vsak slovar kot fizična pojavnost omejen po obsegu, se na račun daljših razlag zmanjša ilustrativno gradivo (v tem primeru ga celo sploh ni), ki pa naj bi bilo v korpusnem slovarju, kot je Collins Cobuild, pomemben element, saj bržkone najbolj kaže na rabo nekega leksema, zlasti v tistih besedilnih okoljih, kjer se najbolj pogosto pojavlja; kot je videti, je znotraj CC na to vprašanje odgovorjeno že v razlagi. – Odločilnega pomena za korpusni slovar pa je tudi vloga pomenske sestavine leteti v zgornjem primeru; ta se namreč nanaša le na del pomena leksema bird, in čeprav je leksem leteti pomensko (in besedilno) močno povezan z izhodiščno besedo, bi kaj takega le težko našli v jasno strukturiranih razlagah SSKJ. Slednje so sicer tudi v zvezi s pojavljanjem besed v besedilih (izpisovanje na kartotečne listke), vendar je takšna vezanost bistveno manjša kot pri CC in ponavadi vsakič znova presojana s stališča sestavljalca slovarskega besedila.

Ta tip razlag je omejen na endogene lekseme, tj. tiste z notranjo pomenskosestavinsko zgradbo (samostalniki, glagoli, okoliščinski prislovi).⁵ Zanimivo pa je, da se ne pojavlja pri glagolih, sicer endogenih leksemih, kar pa lahko povežemo z značilnostmi angleškega glagola in njegovim delovanjem v okolju drugega jezika. Razlage glagolov največkrat implicitno vsebujejo tudi informacijo o vezljivosti, kar je za uporabnika seveda preprosto in je v skladu z idejno zasnovano slovarja. Kot bom pokazal kasneje, glagoli znotraj pomenskih razlag CC delujejo kot eksogeni leksemi, katerih pomensko jedro je čas, prostor (kadar, kjer) ali vršilec takega dejanja (nekdo, nekaj).

Vse take razlage, pojavljajo se torej izključno pri delu samostalnikov in okoliščinskih prislovov, so dokaj podobne:

foot – 3 A foot je dolžinska enota. Meri 12 palcev ali približno 30,48 centimetrov.

Množina je **foot** ali **feet**. ♦ čevelj (B: 288)⁶ [1]

time – 1 Time je tisto, kar merimo v urah, dnevih in letih. ♦ čas (B: 795) [2]

today – 2 Today je tudi zdajšnje obdobje v zgodovini. ♦ danes (B: 798) [3]

Morebitna pomenska kvalifikatorska pojasnila – ta so v SSKJ od razlage ločena s posebno tipografijo (prim. Vidovič Muha 2000: 92–97) – so v CC integralni del razlage, npr. (podčrtal P. J.):

public school – 1 A public school je v Veliki Britaniji zasebna srednja šola, za katero morajo starši plačati šolnino. ♦ zasebna šola (B: 597) [4]

2.2.1.1 Znotraj klasičnega tipa razlag bi veljalo omeniti tudi kratke razlage, ki za razlago pomena ne uvajajo vsebinskih lastnosti (pomenskih sestavin), ampak jo preprosto razložijo z običajnejšo, bolj rabljeno sopomenko:

land – 1 Land so tla. ♦ zemlja, zemljišče (B: 419) [5]

⁵ Delitev povzeman po Vidovič Muha 2000: 53 in dalje.

⁶ Pri navajanju razlag iz angleško-slovenskega CC navajam v celoti razlago pomena in enobesedno pojasnilo (in zaporedno številko pomena, če ima beseda več kot en pomen), izpuščam pa vse ostalo, tj. zapis izgovorjave, (posebne) morfološke oblike besede, besednovrstno oznako, ilustrativno gradivo. Črka v oklepaju označuje slovar (B – *Angleško-slovenski slovar Bridge*, CC – *Collins Cobuild Student's Dictionary*, SSKJ – *Slovar slovenskega jezika*), številka poleg pa stran v slovarju. Vsi primeri so oštevilčeni z zaporedno številko v oglatem oklepaju na desnem robu.

Takšen tip razlag je pri prevajanju tudi najbolj sporen, saj je stopnja krožnosti največja; ujemanje informacij pred in po simbolu ♦ je tako le nepotrebno podvajanje, posebej kjer so pomeni nekaterih leksemov razloženi kar s prevodno ustreznico (ker v slovenščini ni ustrezne druge sopomenke ali sopomenske besedne zveze);⁷ zlasti tu gre seveda za težavo v prevodu (podčrtal P. J.):

fortune – 1 Fortune or good **fortune** is good luck. Ill **fortune** is bad luck. (CC: 219) [6]

fortutne – 1 Fortune ali **good fortune** je sreča. Ill **fortune** je smola. ♦ sreča; smola
(B: 293) [7]

2.2.2 Implicitno metajezikovne posredne razlage, preprosto jih imenujem tudi samo **posredni tip** razlag, je omejen na eksogene lekseme, za katere hierarhija pomenskih sestavin ne velja tudi znotraj tradicionalnih slovaropisnih vzorcev, saj ti le pomensko določajo jedrni leksem. Zunanja pomenskosestavinska zgradba (pridevniki, prislovi brez okoliščinskih, povedkovniki) (Vidovič Muha 2000: 53 in dalje) zahteva tudi v slovarju CC drugačen tip razlag. Dodatno se posredni tip razlag pojavlja pri glagolih (prim. razdelek 2.2.1 tega besedila).

V prevodu pri razlagah, zlasti ko je izhodiščni leksem pridevnik, prihaja do razlike v površinski zgradbi, kjer izhodiščni leksem na skladenjski ravnini ne more zasedati mesta levega prilastka najznačilnejšega samostalnika, temveč je lahko le v vlogi povedkovega določila ali v odvisniku, kot to vidimo na spodnjem primeru:

unlocked – An unlocked door has not been locked. (CC: 618) [8]

unlocked – Vrata so unlocked, kadar jih nihče ni zaklenil. (B: 827) [9]

Skladenjsko lahko torej ločimo več tipov, kjer je geselski leksem v vlogi (1) povedkovega določila znotraj glavnega stavka ali (2) v odvisniku (največkrat osebnem, prilastkovem ali časovnem):

secure – 5 Predmet je **secure**, kadar je trdno na svojem mestu. ♦
varen, varno pritrjen (B: 675) [10]

swell – 2 Kadar znesek **swells**, postane večji. ♦ narasti (B: 768) [11]

Verjetno ni treba posebej poudarjati, da je pri tem tipu razlag korpus najpomembnejši, saj proces definiranja pomena poteka prek najznačilnejše besede, s katero se geselski leksem rabi, lahko tudi v okviru stalne besedne zveze. Vendar pa so včasih leksemi, ki jih geselski leksem pomensko določa, zelo splošni, v pomenski piramidi najvišje (podčrtal P. J.):

detachable – Kar je detachable, je narejeno tako, da je to mogoče ločiti od večjega predmeta.
♦ snemljiv, ločljiv (B: 193) [12]

love – 2 Kadar nekdo loves someone, mu je tista oseba zelo pri srcu. ♦
imeti rad, ljubiti (B: 447) [13]

2.2.3 Eksplicitno metajezikovne neposredne razlage so lahko tudi kar **metajezikovni tip** razlag. Pomen leksema razlagajo z jasnim zunajjezikovnim stališčem, tako da opredeljujejo okoliščine (upo)rabe. Sestavljene so tako, da se naslovnik jasno zave, da gre zgolj za jezikovno gradivo – tega ne najdemo pri drugih tipih razlag, čeprav je seveda jasno, da je vsaka razlaga nujno metajezikovna po svoji funkciji. Te razlage, ki jih v tradicionalnem slovarju ne najdemo, so za sporazumevalne slovarje najznačilnejše in pomenijo uresničitev pragmatične kompetence v pravem pomenu besede.

⁷ Sopomenske besedne zveze imajo pogosto same notranjo strukturo ^{UPS}/_{xRPS}.

Kot pri vseh ostalih tipih razlag je tu prisoten ponavljajoč model (značilne besede in besedne zveze), ki se kasneje uporabijo v konkretni razlagi pomena: (izraz, beseda) ... pomeni, ... uporabimo, z (besedo) ... izrazimo, ... rečemo, ko ... ipd. Značilna je tudi uporaba prve osebe ednine oz. množine (v izvorniku prevladuje druga). Ta tip razlage je besednovrstno neomejen in številčno najobsežnejši. Znotraj samostalnika delež te vrste razlag narašča sorazmerno z naraščujočo abstraktnostjo samostalnika. Nekaj primerov:

- angle** – 4 Način predstavitve nečesa, na primer v časopisu, lahko opišem kot določeni **angle**.
♦ zorni kot, gledišče (B: 26) [14]
love – 1 **To love someone** pomeni, da nekdo čuti ljubezen ali spolno privlačnost do drugega in je zanj ta oseba zelo pomembna. ♦ ljubiti (B: 447) [15]
with – 7 Izraz **with** uporabimo, kadar želimo povedati, kako nekdo nekaj dela ali nekaj čuti, ko tisto dela. ♦ z (B: 870) [16]
boy – 2 Nekateri Američani izražajo razburjanje ali občudovanje z izrazom '**Boy**' ali '**Oh boy**'.
♦ Fant! (B: 77) [17]

2.2.4 Eksplicitno metajezikovne posredne razlage so v slovaroslovni tradiciji znane kot **sklicevalni tip** razlage. Eksplicitna metajezikovnost je jasna, saj takšen tip razlage vsebuje napotek naslovniku na drugo mesto v slovarju. Številčno so sklicevalne razlage sicer omejene, vendar se pojavljajo, še vedno v obliki stavka. V CC imajo svoj geselski članek tudi posebne oblike besed (oblike nepravilnih glagolov, zanikane oblike modalnih glagolov, nepravilne množinske oblike), za katere so značilne sklicevalne razlage:

- did** – **Did** je preteklik glagola **TO DO**. ♦ storiti (B: 197) [18]
didn't – **Didn't** je običajna govorna oblika za **did not**. (B: 197) [19]
calves – **Calves** je množinska oblika samostalnika **CALF**. ♦ teleta (B: 96) [20]

2.3 V pregledu tipologije razlag sem pokazal na njihovo omejeno število in veliko stopnjo ponovljivosti značilnih stavčnih oblik, kar seveda pričra o relativni ekstenzivnosti, neekonomičnosti slovarja na račun informativnosti in zmanjšane obsega ilustrativnega gradiva. Pri vsakem tipu razlag se pojavlja zanje značilna problematika.

3 S pregledom tipologije prehajam na tisti del članka, ki se bo neposredno dotikal prevoda in prevodne problematike. Prevod je delo Irene Kovačič in Dušanke Zabukovec, ki ju bržkone ni potrebno posebej predstavljati.

3.1 Korpusni slovar, kot je CC, naj bi odražal dejansko stanje v jeziku; v zvezi z rabo bi v razlagah in ilustrativnem gradivu torej pričakovali, da bodo konteksti, v katerih se neka beseda pogosto pojavlja, upoštevani. Povedano drugače: besede, ki so v dejanskih besedilih dovolj blizu izhodiščni (torej so z njo pomensko dovolj povezane), bi se morale pojavljati tudi v razlagi, kar je še posebej pomembno pri razlagah tipa 2 (posredni tip), kjer se referenca vzpostavlja le prek drugega leksema, tistega najbližjega torej. To je še toliko bolj pomembno pri sporazumevalnih slovarjih, katerih osnovna naloga je krepitev pragmatične kompetence, kar pa je deloma tudi naloga dvojezičnih slovarjev, le da je tu problematika bolj zapletena: vprašanje je, kako lahko tuja beseda deluje v kontekstu nekega drugega jezika, v tem primeru slovenščine. Kako to vpliva na razlage (na semantični in skladijski ravni), smo si že ogledali. Važnejši pa je še drug vidik, ki se tiče predstavnega sveta jezika, problematiko, s katero so se ukvarjali – sicer na različnih ravneh – že mnogi (prim. Vidovič Muha 2000: 11–16). Leksema s prekrivnim pomenom v dveh različnih jezikih se pojavljata v različnih kontekstih (skladijska in oblikoslovna vprašanja puščamo ob strani), tudi če

gre za leksema z veliko stopnjo pomenske prekrivnosti. – To bom ponazoril na primeru razlage prvega pomena *cat* v *Bridgeu* in *mačke* v *SSKJ*:⁸

- cat – 1 A cat** je majhna, kosmata žival z repom, brki in ostrimi kremplji. Ljudje jih imajo pogosto za hišne ljubljence. ♦ **maček** (B: 103) [21]
mačka – 1. domača žival, ki lovi miši (SSKJ) [22]

Razlagi sem razdelil na posamezne sestavine – vsebinske lastnosti pri CC in pomenske sestavine pri SSKJ.⁹ Predpostavljam, da vsebinske lastnosti CC odsevajo dejansko stanje znotraj angleškega jezika.¹⁰ Stanje v nekorpusnem SSKJ, ki pa je narejen po listkovnem principu, a kljub temu tudi danes vsaj deloma reprezentativen, sem preveril v korpusu slovenskega jezika Fida, tako da sem posamezne vsebinske lastnosti v CC/pomenske sestavine v SSKJ poiskal v oddaljenosti do vključno 4. besede od vsake pojavitve besede *mačka*. Rezultate sem zapisal v razpredelnicah 3 in 4, kjer sem osenčil tiste besede, ki po številu pojavitev spadajo med prvih 150 najpogostejših.

	vsebinska lastnost	št. poj.		pomenska sestavina	št. poj.
C C	majhen	33	S S K J	domač	73
	kosmat	1		žival	114
	žival	114		loviti	21
	rep	27		miš	107
	brk	8			
	oster	6			
	krempelj	16			
	človek	100			
	hišen	24			
	ljubljenček	8			

Razpredelnici 3 in 4: Posamezne vsebinske lastnosti/pomenske sestavine razlag *cat* (razpredelnica 3) in *mačka* (razpredelnica 4) glede na število pojavitev v oddaljenosti do 4 besede od oblike besede *mačka* (4727-krat v korpusu) v korpusu slovenskega jezika Fida.

Analiza je pokazala, da izrazito ekonomične razlage SSKJ – ki je dejansko pragmatično reprezentativen za slovenščino – dajo vsaj toliko informacij o pomenu besede (in zlasti njeni rabi), kot daljše in zapletenejše razlage Collinsa Cobuilda. Zahteva po prepoznavanju besede prek njenega pomena (nekakšnemu obratnemu procesu torej), ki se je zapisala nekaterim predhodnim recenzentom,¹¹ tu ni relevantna (čeprav smiselna), kaže pa na pomanjkljivost CC s stališča slovenskega

⁸ Omejili se bomo na prvi pomen v CC, ki ga prevajalki prevajata kot *maček*. V slovenskem korpusu so pojavitve besed *maček* in *mačka* (in njun konteks) približno enake. Enako je v SSKJ: razlaga podpomena prvega pomena besede *maček* je enaka razlagi prvega pomena besede *mačka*.

⁹ Razdelitev vsebinskih lastnosti/pomenskih sestavin na tak, s teoretičnega stališča precej sporen način je smiseln, saj bi bilo izločanje stalnih besednih zvez, kot so *domača žival*, *hišni ljubljencec* ipd., v korpusu težavno početje.

¹⁰ Čeprav je definiranje konkretnih pojavnosti s slovaropisnega stališča verjetno najtežje.

¹¹ Npr.: Tomaž Švagelj, *Uspešno sodelovanje med DZS in HarperCollinsom – Po enojezičnih smo končno dobili še dvojezičnega*; *Delo* XLIII/54 (7. 3. 2001), str. 27.

bralca. Številke zgoraj pa pričajo tudi o tem, da okolje še tako podobnih besed v obeh jezikih nikakor ni enako in kot tako je seveda le deloma funkcionalno v takšnem dvojezičnem slovarju. Če že kaže na rabo angleške besede, to dela s slovenskim besedilom, kar je prej pomanjkljivost kot prednost. Tudi zaradi zahteve po dejanski angleščini (real English), ki jo je zapisala prva izdaja Collinsa Cobuilda. – Visoko na lestvici pojavitev (tudi relativno) pa omenimo še nekatere lekseme, ki jih oba slovarja ne omenjata: pes – ta je bistveno bolj pogost od miši! –, črn, divji, žakelj itd.

Problematika premostitvenega slovarja, ki »temelji na preprostem načelu: tuji jezik uporabniku približajmo v njegovem materinem jeziku« (B, str. V), je tu še toliko bolj izrazita, mora celo vprašljiva: koliko lahko v tem smislu sploh naredimo?

3.2 Pomembno vprašanje, zastavljam si ga prav ob koncu, čeprav bi sodilo bolj na začetek, je sama izbira slovarja za prevod. Odločitev DZS, prevesti prav *Collins Couild Student's Dictionary* in ne katerega drugega (denimo kar *Collins Cobuild English Language Dictionary*),¹² je seveda pogojena z ekonomskimi in pravnimi okviri. Hkrati pa je na to vplivalo tudi dejstvo, da je slovar »namenjen učencem višjih razredov osnovne šole, srednješolcem in odraslim, ki se začenjajo učiti angleščino ali želijo izboljšati znanje v tem jeziku« (B, str. V, podčrtal P. J.). Vsekakor je slovar – kljub skoraj 900 stranem, več kot 40.000 razlagam in 30.000 zgledom rabe – primeren za začetnike pri učenju angleščine, nikakor pa ne za nadaljevalce, ki bodo prej posegli po enojezičnem angleškem (kjer bo raba podrobneje prikazana) ali dvojezičnem (kjer bo hitreje našel prevodno ustreznico) slovarju – zaradi navad in varčevanja s časom, a tudi zato ker je ponudba na področju slovensko-angleških in angleško-slovenskih slovarjev zelo pestra, o čemer priča lepo število izdaj teh slovarjev vsako leto.

3.2.1 Spet drugač je nerazumljiva odločitev uredništva slovarjev za prevod ravno prve izdaje *Collins Cobuild Student's Dictionary* iz leta 1990. Ker je uslovarjena predmetnost zelo hitro spreminjajoča se – o tem priča tudi SSKJ –, prevajanje desetletje starega slovarja, zasnovanega na osnovi 1987. izdanega Collinsa Cobuilda (sam korpus pa je še starejši), najbrž ni najboljša odločitev in razlage, kot je (podčrtal P. J.)

EEC – The EEC je stara kratica za poimenovanje zdajšnje EC. ♦ EGS (B: 229) [23]

gotovo niso v pomoč.¹³ – Podrobnejšo sodbo o kvaliteti prevoda samega prepuščam za to poklicanim in bolje usposobljenim.¹⁴

4 Nedvomno pa *Angleško-slovenski slovar Bridge* pomeni potrebno svežino v slovenskem slovaropisnem prostoru, ki s svojim pristopom nedvomno spodbuja nove slovaropisce in teoretike slovaroslovce k razmišljanju in tvornemu sodelovanju.

¹² Kljub že omenjenim številnim podobnostim so med slovarjema tudi odločilne razlike. Mateja Hribar pri primerjavi frazeologije (pregledala je vse iztočnice na p in v) med *Collins Cobuild English Dictionary* (1998) in *Bridgeem* ne najde niti enega samega enakega zgleda rabe. – Mateja Hribar, Dvojezični slovarji, *Primerjava angleško-angleškega slovarja Collins Cobuild z angleško-slovenskim slovarjem Bridge*, 2001, 28 str.

¹³ Beseda zdajšnje iz razlage se namreč nanaša na leto izida prve izdaje slovarja, 1990. Poleg tega tako kratica EEC kot EC nista več v rabi, je pa takšna EU, ki je v slovarju ne najdemo.

¹⁴ Opozoril pa bi na sovpad angleških stilnih kvalifikatorjev a formal use in a literary use v slovensko knjižna raba, prim. gesli *dictate* in *course*.

LITERATURA

- Angleško-slovenski slovar Bridge*, 2000. Prev. Irena Kovačič in Dušanka Zabukovec. Ljubljana: DZS.
- Collins Cobuild Student's Dictionary*, 1990. London: William Collins Sons & Co. Ltd.
- Ada VIDOVIČ MUHA, 2000. *Slovensko leksikalno pomenoslovje: Govorica slovarja*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete (Razprave Filozofske fakultete).
- Slovar slovenskega knjižnega jezika: Elektronska izdaja v 1.0*, 1998. Ljubljana: DZS.
- Korpus slovenskega jezika Fida*. URL: www.fida.net.

Peter Jurgec
Ljubljana